

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/64/2009

BILANS PIĘCIU LAT CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

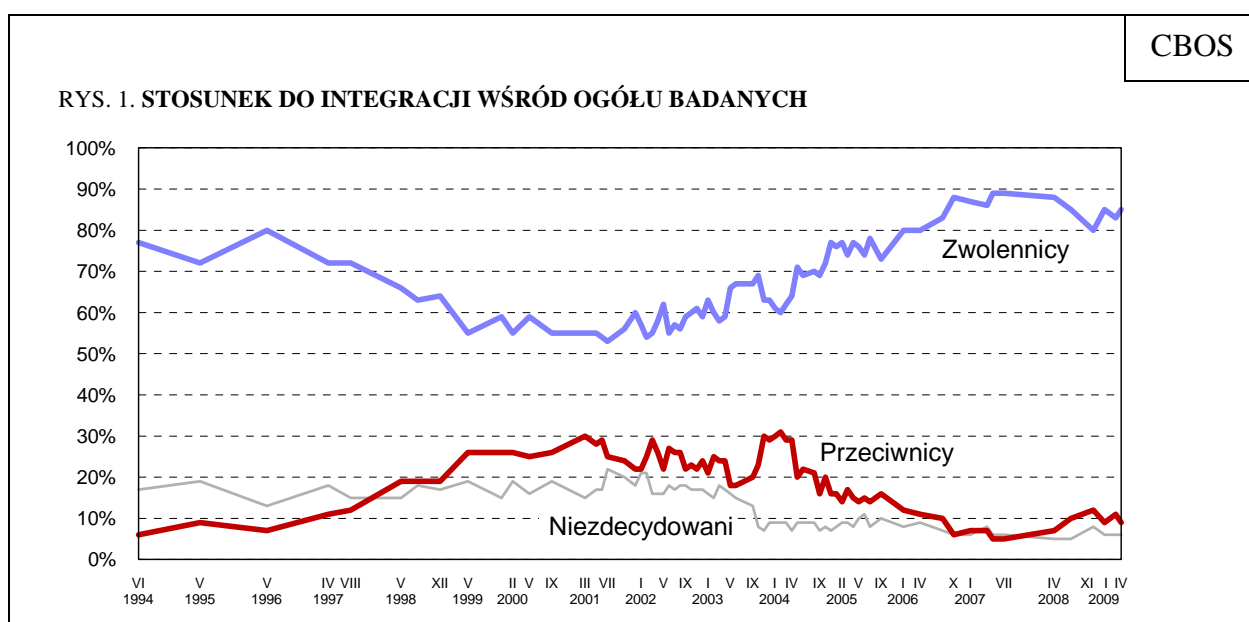
Spis treści

SPOŁECZNE POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UE	1
OGÓLNE OCENY SKUTKÓW CZŁONKOSTWA	3
OCENY SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH SKUTKÓW AKCESJI	7
OCENY SKUTKÓW AKCESJI DLA SYTUACJI POLSKI W ŚWIECIE	11
OCENY CYWILIZACYJNO-KULTUROWYCH SKUTKÓW AKCESJI	12
POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI POLAKÓW PO PRZYSTĄPIENIU DO UE	16
OCENY SKUTKÓW INTEGRACJI A POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UE	16

Z dotychczasowych badań sondujących społeczne opinie o skutkach integracji wynikało, że Polacy szybko zaczęli odczuwać korzyści z przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Stały się one szczególnie zauważalne w trzecim roku członkostwa. W następnych miesiącach zadowolenie z efektów przynależności do Wspólnoty nie rosło już tak wyraźnie jak wcześniej. Zbliżająca się piąta rocznica przystąpienia Polski do Unii Europejskiej to dobry moment, aby po raz kolejny sprawdzić, jak Polacy oceniają następstwa akcesji w różnych dziedzinach życia.

SPÓŁECZNE POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UE

Poparcie społeczeństwa dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej wciąż utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie. W kwietniu¹ do zwolenników obecności naszego kraju w tej organizacji zalicza się 85% ogółu ankietowanych osób, a tylko 9% to jej przeciwnicy. W ciągu ostatnich pięciu lat, czyli od kwietnia 2004 roku, kiedy Polska była w przededniu wejścia do Unii Europejskiej, odsetek zwolenników integracji wzrósł o 21 punktów, natomiast odsetek jej przeciwników zmniejszył się o 20 punktów.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (227) przeprowadzono w dniach 2–8 kwietnia 2009 roku na liczącej 1094 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 1

Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	IV	V	VI	VII	IX	I	IV	VIII	X	I	IV	V	VII	IV	VII	XI	I	III	IV
	2005					2006				2007				2008			2009		
	w procentach																		
Zwolennicy	77	76	74	78	73	80	80	83	88	87	86	89	89	88	85	80	85	83	85
Przeciwnicy	15	14	15	14	16	12	11	10	6	7	7	5	5	7	10	12	9	11	9
Niezdecydowani	8	10	11	8	10	8	9	7	6	6	8	6	6	5	5	8	6	6	6

Pozytywny stosunek do członkostwa Polski w UE dominuje we wszystkich uwzględnionych w analizach grupach społeczno-demograficznych (zob. tabele aneksowe). Najbardziej powszechnie poparcie dla obecności naszego kraju we Wspólnocie wyrażają mieszkańcy największych miast (97%), badani z wyższym wykształceniem (97%), a także osoby dobrze sytuowane – o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (97%) oraz dobrze oceniające swoje warunki materialne (93%). W grupach społeczno-zawodowych są to: kadra kierownicza, specjaliści (98%), średni personel, technicy (98%) oraz właściciele firm (94%). Niższe niż przeciętnie wskaźniki akceptacji członkostwa Polski w UE notujemy natomiast wśród respondentów najstarszych – mających 65 lat i więcej (71%), najslabiej wykształconych (73%) oraz wśród osób źle oceniających własne warunki materialne (74%). W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najmniej zwolenników przynależności naszego kraju do UE jest wśród rolników (73%).

Poparcie dla członkostwa Polski w UE wyraża zdecydowana większość zdeklarowanych wyborców wszystkich głównych partii politycznych.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	97	2	1
SLD	95	0	5
PiS	81	16	3
PSL*	87	9	4

* Dane dotyczące elektoratu PSL należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę zwolenników tej partii w badanej próbie

OGÓLNE OCENY SKUTKÓW CZŁONKOSTWA

W pierwszych trzech latach członkostwa społeczne oceny skutków integracji sukcesywnie się polepszały. Rok temu tendencja do poprawy postrzegania następstw obecności Polski w Unii Europejskiej wyraźnie osłabła. Obecnie, po blisko pięciu latach od akcesji, ogólne oceny rezultatów członkostwa naszego kraju w Unii są niemal takie same jak przed rokiem. Można zatem mówić o stabilizacji w ostatnich dwóch latach poziomu społecznego zadowolenia z obecności Polski w UE.

Skutki integracji **dla Polski** są postrzegane zdecydowanie pozytywnie. Blisko dwie trzecie badanych (65%) uważa, że integracja przynosi naszemu krajowi więcej korzyści niż strat. Raczej negatywnie ocenia bilans pięciu lat członkostwa Polski w UE 13% ankietowanych.

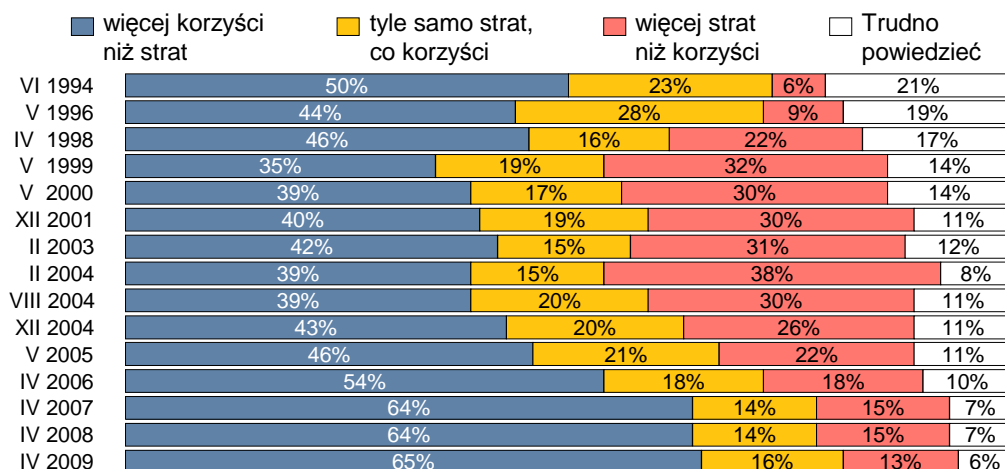
Podobnie jak w latach ubiegłych doświadczanie **osobistych korzyści** z członkostwa w Unii Europejskiej jest wyraźnie rzadsze niż przekonanie o pozytywnych rezultatach integracji dla Polski. Stosunkowo dużo osób nie potrafi bowiem jednoznacznie określić, czy zyskali czy też stracili na akcesji. Badani mający sprecyzowaną opinię w tej kwestii zdecydowanie częściej deklarują, że osobiście więcej skorzystali na członkostwie (44%), niż na nim stracili (14%).

Podzielone są opinie na temat tego, kto przede wszystkim zyskał na rozszerzeniu Unii w 2004 roku: kraje wcześniej będące jej członkami czy Polska. Co trzeci badany (33%) sądzi, że beneficjentem jest przede wszystkim Polska, ale tylko niewiele mniej osób (29%) wskazuje w tym kontekście na dawnych członków Unii.

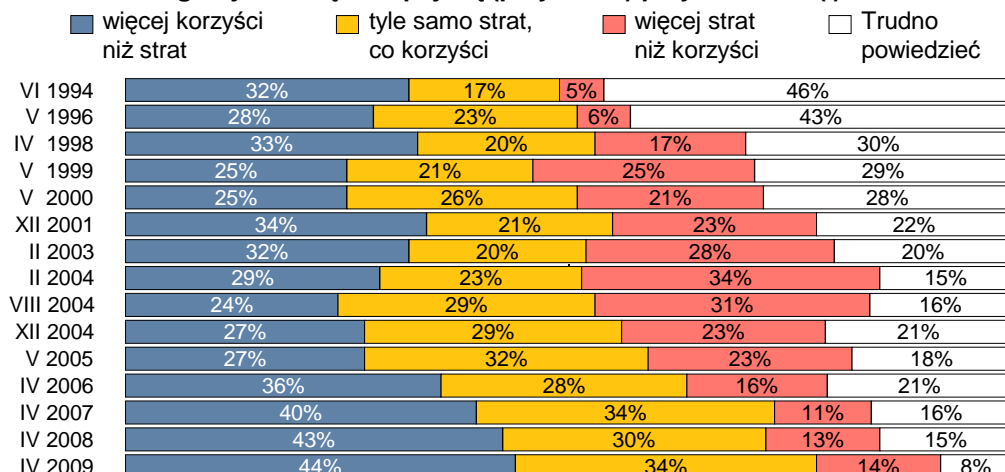
Postrzeganie skutków członkostwa w Unii Europejskiej jest zróżnicowane przez podstawowe cechy społeczno-demograficzne badanych: wiek, miejsce zamieszkania, pozycję w strukturze społecznej. Ogólnie rzecz biorąc, oceny efektów integracji są tym lepsze, im młodszy wiek, większa miejscowość, w której mieszka respondent, oraz im wyższy jest jego status społeczno-ekonomiczny.

RYS. 2

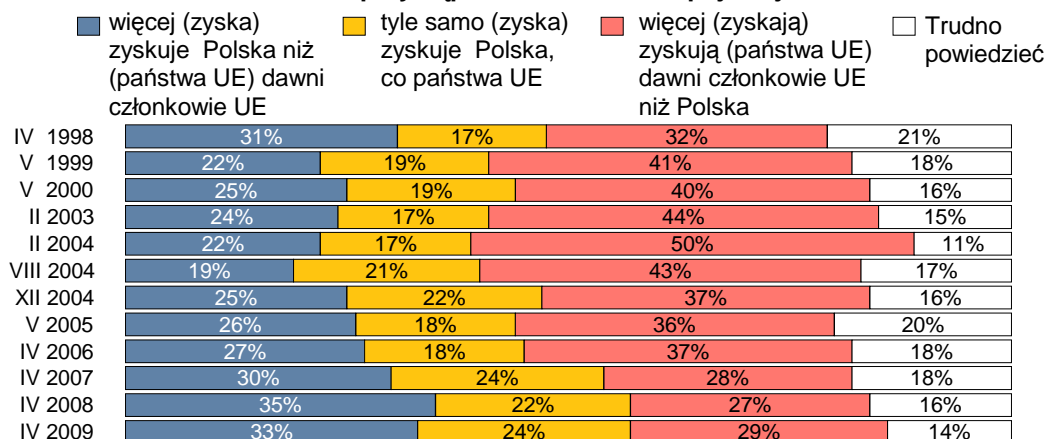
Integracja z Unią Europejską (przyniesie) przynosi Polsce:

Integracja z Unią Europejską (przyniesie) przynosi Panu(i) osobiście:

Na przystąpieniu do Unii Europejskiej:

O tym, że członkostwo w Unii Europejskiej przynosi Polsce więcej korzyści niż strat, przekonani są zatem najczęściej ludzie młodzi – do 24 roku życia (77%), mieszkańcy największych miast, liczących powyżej 500 tys. ludności (81%), osoby z wykształceniem wyższym (83%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (88%). W grupach społeczno-zawodowych korzyści, jakie odniosła Polska z wejścia do UE, zauważają przede wszystkim: kadra kierownicza, specjaliści (87%) oraz średni personel, technicy (84%), a wśród biernych zawodowo – uczniowie i studenci (80%). Z kolei najrzadziej pozytywne opinie o skutkach przynależności do UE mają ludzie, którzy ukończyli 65 lat (49%), mieszkańcy wsi (57%), badani z wykształceniem podstawowym (49%), respondenci o miesięcznych dochodach *per capita* do 500 zł (50%). Grupę najbardziej krytycznie oceniającą bilans członkostwa dla Polski stanowią rolnicy, jednak także wśród nich opinie pozytywne (39%) są częstsze niż negatywne (21%).

Oceny skutków integracji w wymiarze osobistym układają się podobnie w poszczególnych kategoriach społeczno-demograficznych (zob. tab. aneksowe). Za beneficjentów obecności Polski w UE uważają się przede wszystkim ludzie młodzi – do 24 roku życia (58%), mieszkańcy dużych miast, liczących od 101 do 500 tys. ludności (60%), osoby z wykształceniem wyższym (60%) oraz ludzie dobrze sytuowani: mający miesięcznie do dyspozycji ponad 1500 zł *per capita* (64%). W grupach społeczno-zawodowych są to głównie kadra kierownicza, specjaliści (62%) oraz właściciele firm (63%), a wśród biernych zawodowo: uczniowie i studenci (63%). Grupą, która we własnym odczuciu doświadczyła raczej negatywnych niż pozytywnych skutków członkostwa, są rolnicy: prawie co trzeci z nich (32%) twierdzi, że więcej stracił, niż zyskał w wyniku integracji; odmiennego zdania jest 29% z nich.

Osoby zadowolone z efektów integracji na ogół częściej skłonne są uważać, że to przede wszystkim Polska skorzystała na rozszerzeniu Wspólnoty, a nie dawni członkowie Unii Europejskiej. Przekonanie to jest najczęstsze wśród najmłodszych respondentów (46%), mieszkańców największych miast (47%), osób najlepiej wykształconych (49%) i sytuowanych (53%).

Przekonanie o pozytywnym bilansie pięciu lat członkostwa w UE w skali kraju wyraźnie dominuje w elektoratach wszystkich partii politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Wyborcy analizowanych partii są także w przeważającej mierze zadowoleni ze skutków integracji w wymiarze osobistym, przy czym zdecydowanie najczęściej pozytywne efekty przynależności do UE odczuli zwolennicy PO, stosunkowo najrzadziej zaś doświadczyli ich sympatycy PSL. Wśród zwolenników

wszystkich ugrupowań przeważają osoby skłonne twierdzić, że na przystąpieniu naszego kraju do struktur europejskich więcej zyskuje Polska niż państwa „starej Europy”.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	88	7	5	0
SLD	85	10	2	3
PSL*	70	10	16	4
PiS	68	13	15	4

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL w badanej próbie dane dotyczące elektoratu tej partii należy traktować jako przybliżone

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Wejście Polski do UE mniej osobiście przynosi więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE mniej osobiście przynosi więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	66	27	3	4
SLD	48	40	7	5
PiS	43	38	14	5
PSL*	34	41	13	12

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL w badanej próbie dane dotyczące elektoratu tej partii należy traktować jako przybliżone

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Na przystąpieniu Polski do UE więcej zyskuje Polska niż dawni członkowie Unii	Opinie niejednoznaczne	Na przystąpieniu Polski do UE więcej zyskują dawni członkowie Unii niż Polska	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	51	26	17	6
PSL*	46	24	22	8
SLD	42	23	25	10
PiS	42	20	30	8

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL w badanej próbie dane dotyczące elektoratu tej partii należy traktować jako przybliżone

Opinie o skutkach przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wiążą się ze stosunkiem do integracji. Zwolennicy członkostwa naszego kraju w UE oceniają je zdecydowanie lepiej niż przeciwnicy, przy czym po raz kolejny potwierdza się prawidłowość, zgodnie z którą poparcie dla integracji silniej się wiąże z pozytywną oceną jej dotychczasowych efektów w skali całego kraju ($V \text{ Cramera}=0,46$) niż w wymiarze osobistym ($V \text{ Cramera}=0,36$). Oznacza to, że Polacy popierając członkostwo w UE nadal w większym stopniu kierują się przekonaniem, że jest ono korzystne dla kraju, niż poczuciem, iż sami zyskują na akcesji.

Tabela 6

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	74	15	7	4
Przeciwnicy	12	20	64	4
Niezdecydowani	18	22	17	43

Tabela 7

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Wejście Polski do UE mniej osobiście przynosi więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE mniej osobiście przynosi więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	51	34	9	6
Przeciwnicy	6	33	56	5
Niezdecydowani	12	30	21	37

OCENY SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH SKUTKÓW AKCESJI

Ostatnie trzy lata to czas dobrej koniunktury gospodarczej w Polsce. W 2006 roku wzrost gospodarczy sięgnął 6,2%, a w roku 2007 – 6,6%. W minionym roku był on już niższy i wyniósł – według szacunków GUS – 4,9%. Światowy kryzys finansowy i gospodarczy spowodował wyraźny spadek PKB w czwartym kwartale 2008 roku (do 3,0%). Przewidywania na rok bieżący wskazują na dalsze zmniejszenie się tempa wzrostu gospodarczego w Polsce, choć kryzys ma nas dotknąć w mniejszym stopniu niż większość krajów europejskich.

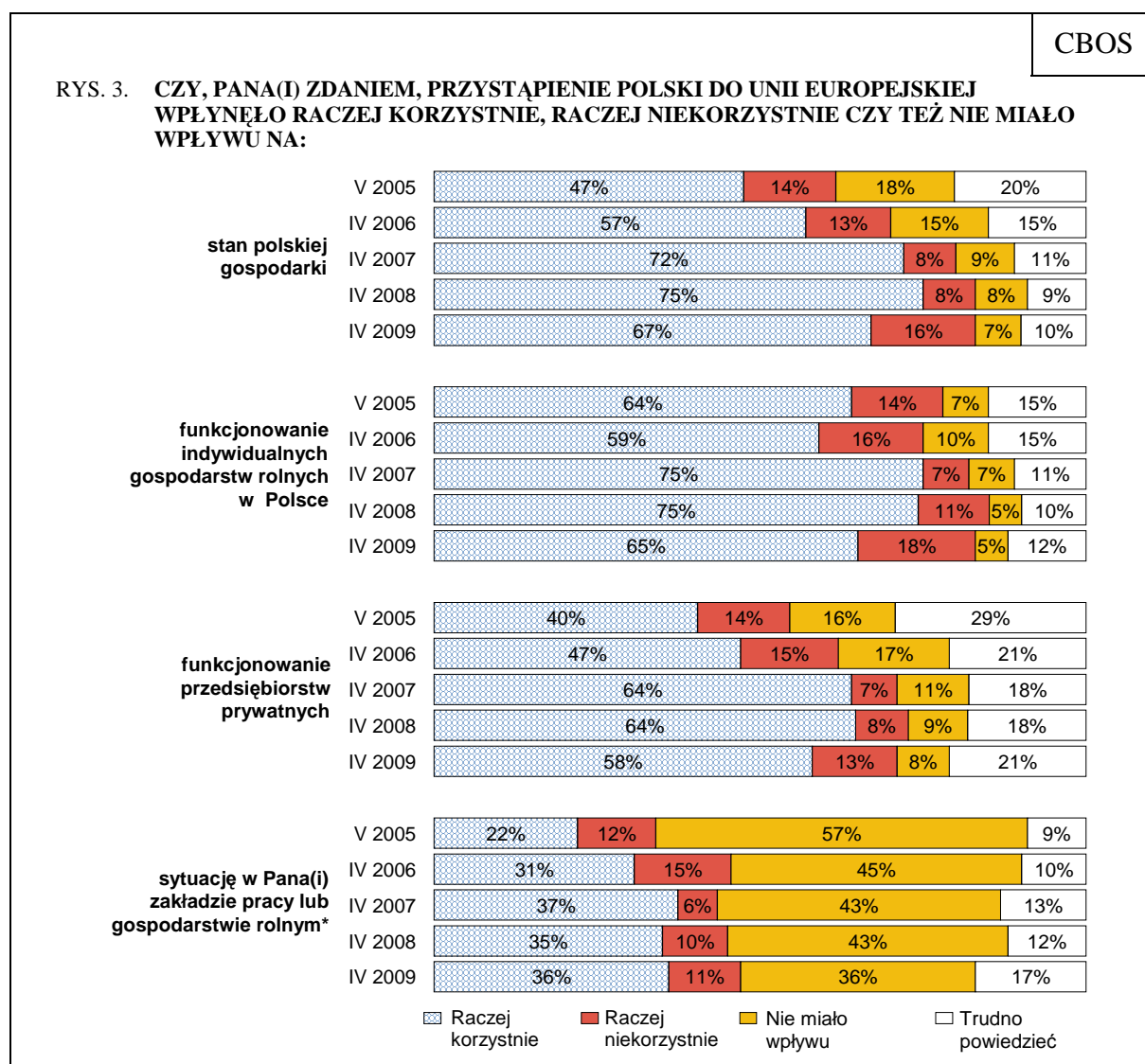
Utrzymaniu się dobrej koniunktury gospodarczej w ostatnich latach sprzyjało przystąpienie Polski do Unii Europejskiej i związane z nim zwiększenie eksportu polskich firm na rynki Wspólnoty oraz wzrost inwestycji i napływ do naszego kraju funduszy unijnych.

Dobra sytuacja gospodarcza i towarzysząca jej poprawa warunków życia gospodarstw domowych sprawiały, że w ostatnich latach polepszały się oceny skutków akcesji w gospodarce i utrzymywał się wysoki poziom społecznego poparcia dla członkostwa w Unii Europejskiej.

Kryzys finansowy i gospodarczy spowodował pogorszenie postrzegania ekonomicznych skutków przynależności Polski do Unii Europejskiej. Mimo iż nadal w tej dziedzinie efekty integracji są oceniane pozytywnie, jednak nie tak dobrze jak w dwóch ostatnich latach. W 2007 i w 2008 roku mniej więcej trzy czwarte Polaków pozytywnie

oceniało oddziaływanie członkostwa w UE na stan polskiej gospodarki. Obecnie ekonomiczne korzyści z obecności w Unii dostrzega dwie trzecie badanych (67%).

Przekonanie o korzystnym wpływie przynależności do UE na stan polskiej gospodarki dominuje niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Podobnie jak w ubiegłych latach na opinie w tej kwestii wpływa położenie w strukturze społecznej. Zyski z integracji dla polskiej gospodarki najczęściej zauważają mieszkańcy największych miast (89%), osoby z wykształceniem wyższym (91%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (89%), a w grupach społeczno-zawodowych kadra kierownicza, specjaliści (95%). Najbardziej krytyczni w opiniach o skutkach członkostwa dla stanu gospodarki Polski są rolnicy: równie często uznają je za korzystne, co za niekorzystne (po 38%).

* Dotyczy osób aktywnych zawodowo

Oceny ekonomicznych efektów członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej są zróżnicowane dla poszczególnych sektorów gospodarki. Dziedziną, która w społecznej ocenie najszybciej i najwięcej zyskała na integracji, pozostaje rolnictwo. O korzystnym wpływie członkostwa we Wspólnocie na funkcjonowanie indywidualnych gospodarstw rolnych w Polsce jest jednak przekonanych mniej osób niż w latach 2008 i 2007 (spadek w stosunku do roku ubiegłego z 75% do 65%). Opinię o korzystnym bilansie członkostwa w UE dla rolnictwa najrzadziej podzielają sami rolnicy (44% ocen pozytywnych, 43% negatywnych).

Gorsze niż w dwóch ubiegłych latach są oceny skutków integracji dla funkcjonowania przedsiębiorstw prywatnych. W dalszym ciągu jednak większość badanych (58%) uważa, że firmy prywatne zyskały na członkostwie.

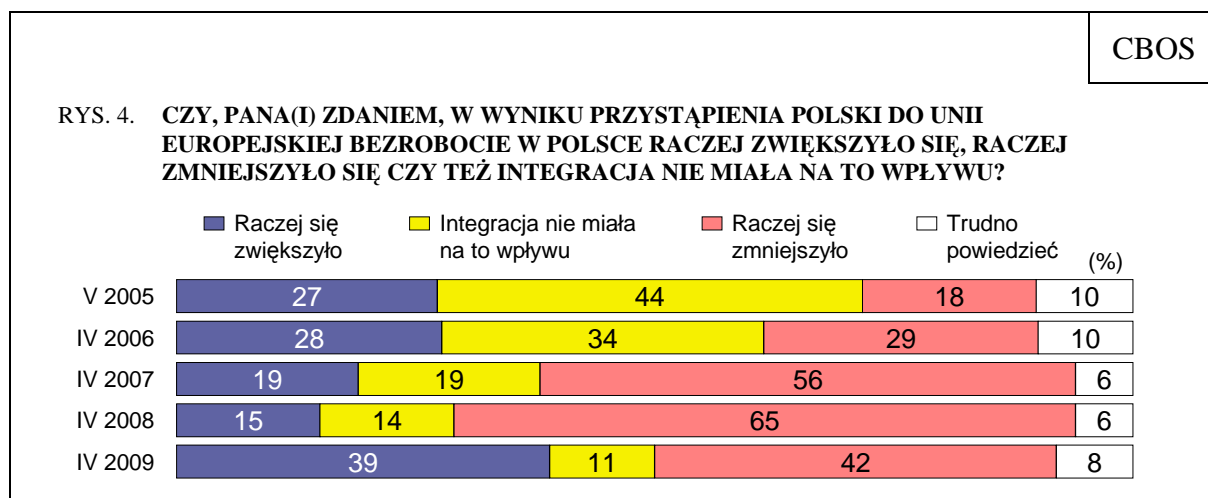
Podobnie jak rok temu kształtują się opinie o wpływie akcesji na sytuację w miejscu pracy respondentów. Osoby aktywne zawodowo, które zauważają efekty wejścia do Unii Europejskiej w swoich zakładach, częściej uznają, że są one korzystne (36%) niż niekorzystne (11%). Skutki akcesji – zarówno pozytywne, jak i negatywne – w największym stopniu odczuli rolnicy. Dwie piąte rolników (41%) uważa, że ich gospodarstwa zyskały na członkostwie. Przeciwnego zdania jest co trzecia osoba z tej grupy (33%).

Tuż przed akcesją (w kwietniu 2004 roku) stopa bezrobocia w Polsce była bardzo wysoka i sięgała 19,9%. W kolejnych miesiącach i latach odsetek bezrobotnych malał – najbardziej spektakularne zmiany w tym zakresie zaszły w latach 2006–2007, kiedy to poziom bezrobocia zmniejszył się z 18,0% do 11,2%. Tendencja ta odwróciła się w czwartym kwartale minionego roku, a liczba osób pozostających bez pracy zwiększyła się z 8,8% w październiku 2008 roku do 11,2% w marcu tego roku.

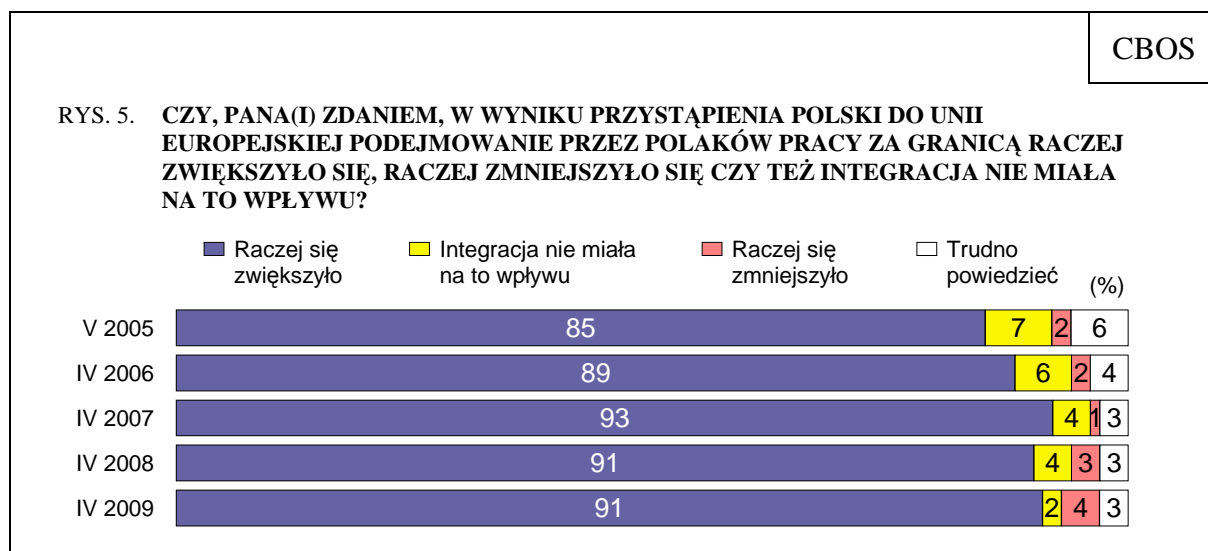
Wraz z ewolucją sytuacji na krajowym rynku pracy zmieniał się także postrzegany wpływ członkostwa w UE na poziom bezrobocia w Polsce. Aż do ubiegłego roku zwiększał się odsetek osób odczuwających pozytywne oddziaływanie obecności w UE na liczbę osób bez pracy w Polsce. W kwietniu 2008 roku blisko dwie trzecie ankietowanych konstatowało zmniejszenie poziomu bezrobocia w wyniku integracji. Obecnie przekonanie o pozytywnym wpływie członkostwa na polski rynek pracy jest coraz częściej kwestionowane. Zmniejszenie bezrobocia po przystąpieniu do UE zauważa 42% ankietowanych, ale tylko niewiele mniej osób (39%) mówi o jego zwiększeniu.

W świetle przedstawionych danych warto zauważyć, że o społecznym odbiorze sytuacji na rynku pracy decyduje nie tyle ujmowany statystycznie poziom bezrobocia, ile trend do jego obniżania się lub wzrastania. Stąd, mimo że stopa bezrobocia jest obecnie

stosunkowo niewiele wyższa niż rok temu, zdecydowanie pogorszyło się postrzeganie sytuacji na rynku pracy.

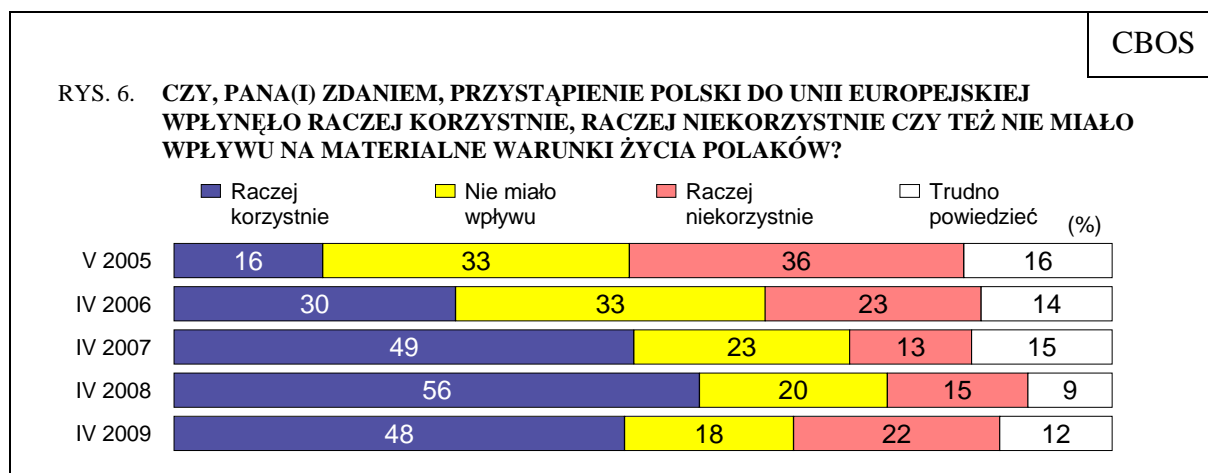

Jednym z najpowszechniej dostrzeganych skutków członkostwa jest migracja zarobkowa Polaków. Aż 91% badanych zauważa, że po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej nasi rodacy częściej niż poprzednio podejmują pracę za granicą.

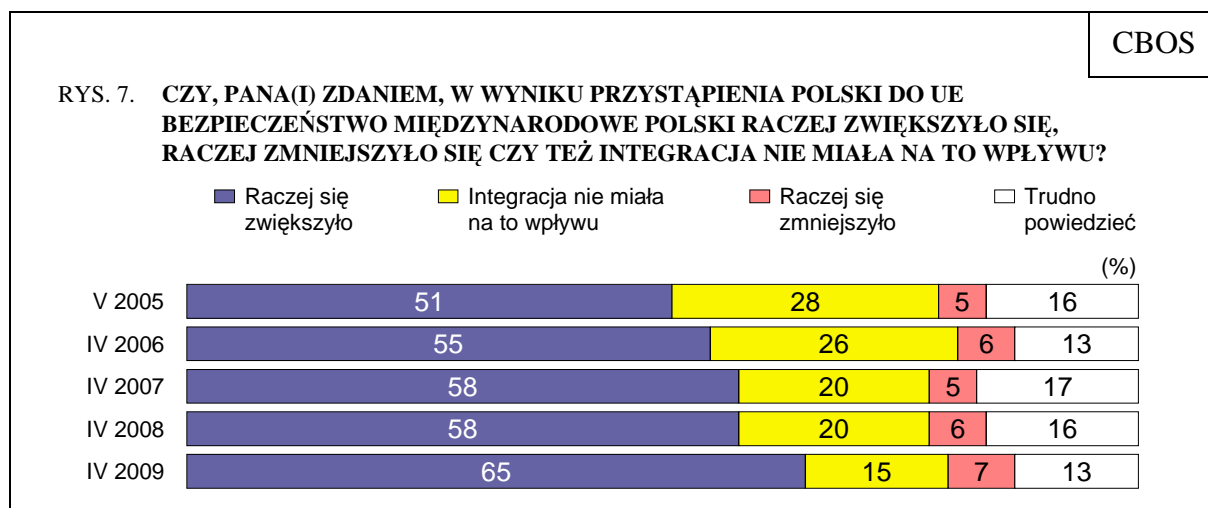
Polepszenie stanu polskiej gospodarki – dostrzegane przez społeczeństwo już po roku od momentu akcesji – w drugim roku członkostwa zaczęło się przekładać na coraz bardziej widoczną poprawę materialnych warunków życia. W kolejnych latach – aż do roku 2008 – rósł odsetek osób przekonanych, że przystąpienie do tej organizacji wpłynęło korzystnie na materialne warunki życia Polaków. Obecnie przeświadczenie o pozytywnym oddziaływaniu

integracji na sytuację bytową zaczęło słabnąć: nadal jednak blisko połowa badanych (48%) uważa, że członkostwo w UE przyczyniło się do poprawy w tej dziedzinie.

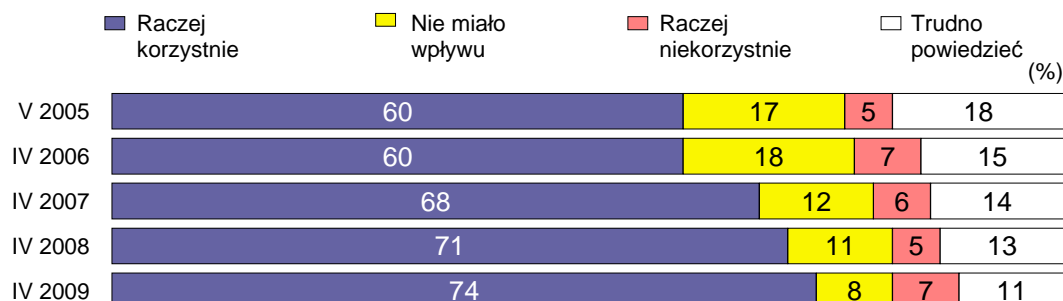
OCENY SKUTKÓW AKCESJI DLA SYTUACJI POLSKI W ŚWIECIE

W ocenie społecznej, przystąpienie do Unii Europejskiej miało korzystne skutki dla sytuacji Polski na arenie międzynarodowej. Z biegiem czasu korzyści w tej sferze stają się coraz bardziej widoczne. Już niemal dwie trzecie badanych (65%, o 7 punktów więcej niż w roku ubiegłym i przed dwoma laty) uważa, że będąc członkiem Unii Europejskiej Polska jest bardziej bezpieczna niż przed akcesją.

Z kolei blisko trzy czwarte ankietowanych (74%) jest zdania, że obecność Polski w Unii wzmocniła pozycję naszego kraju w Europie.

RYS. 8. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO UE WPLYNĘŁO RACZEJ KORZYSTNIE, RACZEJ NIEKORZYSTNIE CZY TEŻ NIE MIAŁO WPLYWU NA POZYCJĘ POLSKI W EUROPIE?

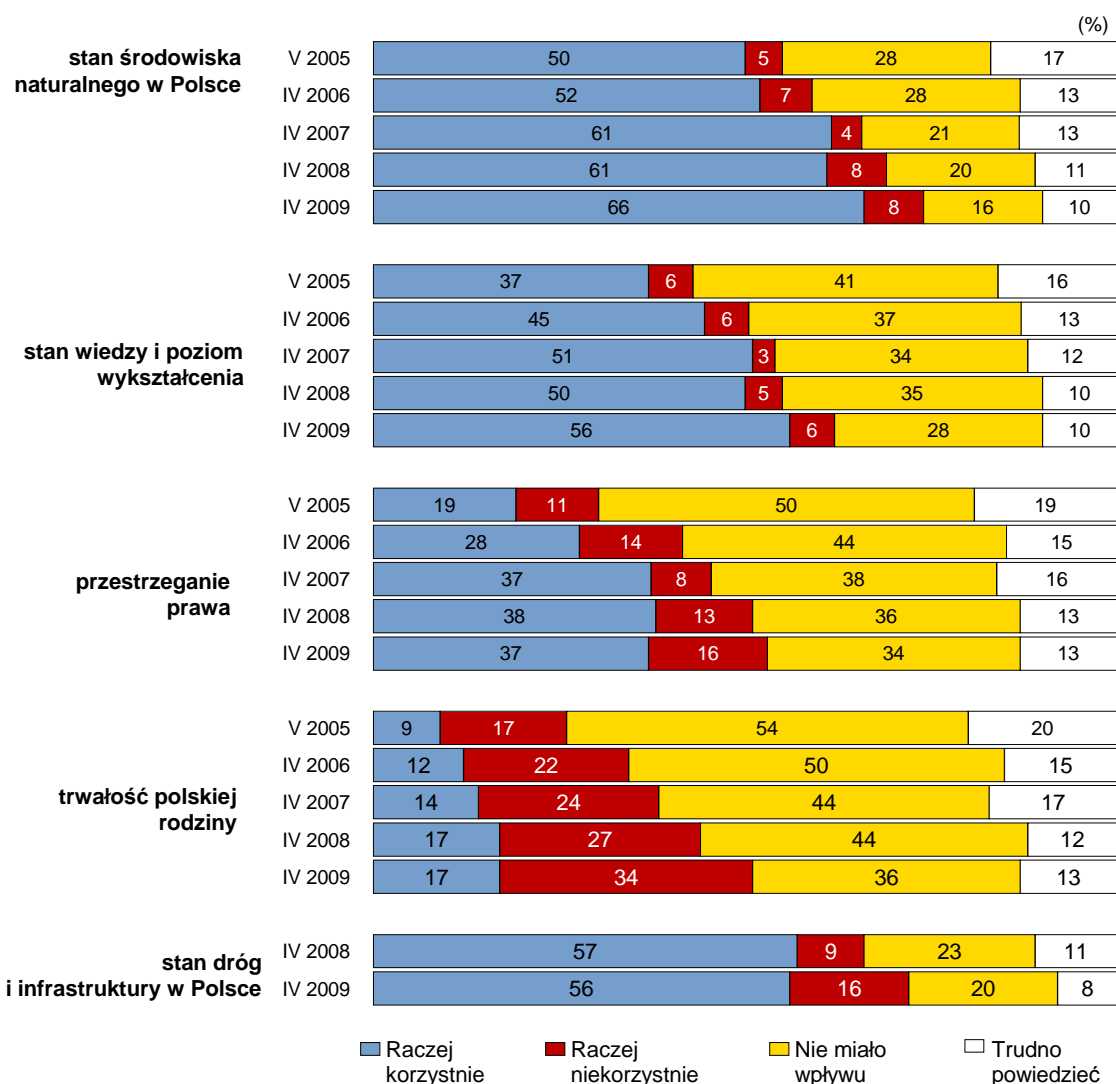
OCENY CYWILIZACYJNO-KULTUROWYCH SKUTKÓW AKCESJI

O ile społeczno-ekonomiczne rezultaty obecności Polski w Unii Europejskiej są dość dobrze widoczne i wymierne, o tyle trudniej uchwytnie są jej efekty cywilizacyjno-kulturowe. Jednak wraz z upływem czasu także w tej sferze wpływ członkostwa jest coraz bardziej widoczny. Społecznie konstruowany obraz cywilizacyjno-kulturowych następstw integracji staje się zarazem coraz bardziej złożony.

Ogólnie rzecz biorąc można powiedzieć, że w pierwszych trzech latach członkostwa przybywało osób dostrzegających pozytywny cywilizacyjno-kulturowy wpływ integracji. W ubiegłym roku tendencja do poprawy opinii o konsekwencjach członkostwa w tej dziedzinie została zahamowana. W tym roku zauważalnie zwiększył się krytycyzm w postrzeganiu skutków integracji w większości aspektów branych pod uwagę.

Do najczęściej konstatowanych pozytywnych cywilizacyjno-kulturowych efektów członkostwa należą: poprawa środowiska naturalnego (66%) oraz podniesienie poziomu wiedzy i wykształcenia Polaków (56%), a także poprawa stanu dróg i infrastruktury w naszym kraju (56%). O ile jednak w ostatnim roku umocnił się postrzegany pozytywny wpływ integracji na środowisko naturalne i poziom wykształcenia, o tyle oczekiwania dotyczące polepszenia stanu dróg i infrastruktury nie są realizowane tak szybko, jak życzyłyby sobie tego część badanych: przybyło bowiem osób dostrzegających niekorzystny wpływ członkostwa na rozwój dróg i infrastruktury (z 9% do 16%).

RYS. 9. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO UE WPŁYnęŁO RACZEJ KORZYSTNIE, RACZEJ NIEKORZYSTNIE CZY TEŻ NIE MIAŁO WPŁYWU NA:

Wśród pozytywnych efektów przynależności do UE stosunkowo wielu Polaków (37%) wymienia także częstsze przestrzeganie prawa w naszym kraju. Zarazem jednak więcej osób jest przekonanych o zwiększeniu (35%) niż o zmniejszeniu się (18%) poziomu przestępczości w Polsce po wejściu do tej organizacji. Co więcej, przekonanie, że integracja sprzyja wzrostowi przestępczości, jest obecnie częstsze niż w dwóch poprzednich latach.

Z roku na rok przybywa osób obserwujących zmiany w dziedzinach konstytutywnych dla polskiej tożsamości narodowej: religijności Polaków oraz ich przywiązaniu do rodziny oraz do ojczyzny. Mimo iż większość badanych (59%) uważa, że integracja nie ma wpływu na stopień religijności Polaków, coraz więcej osób dostrzega symptomy osłabienia polskiej

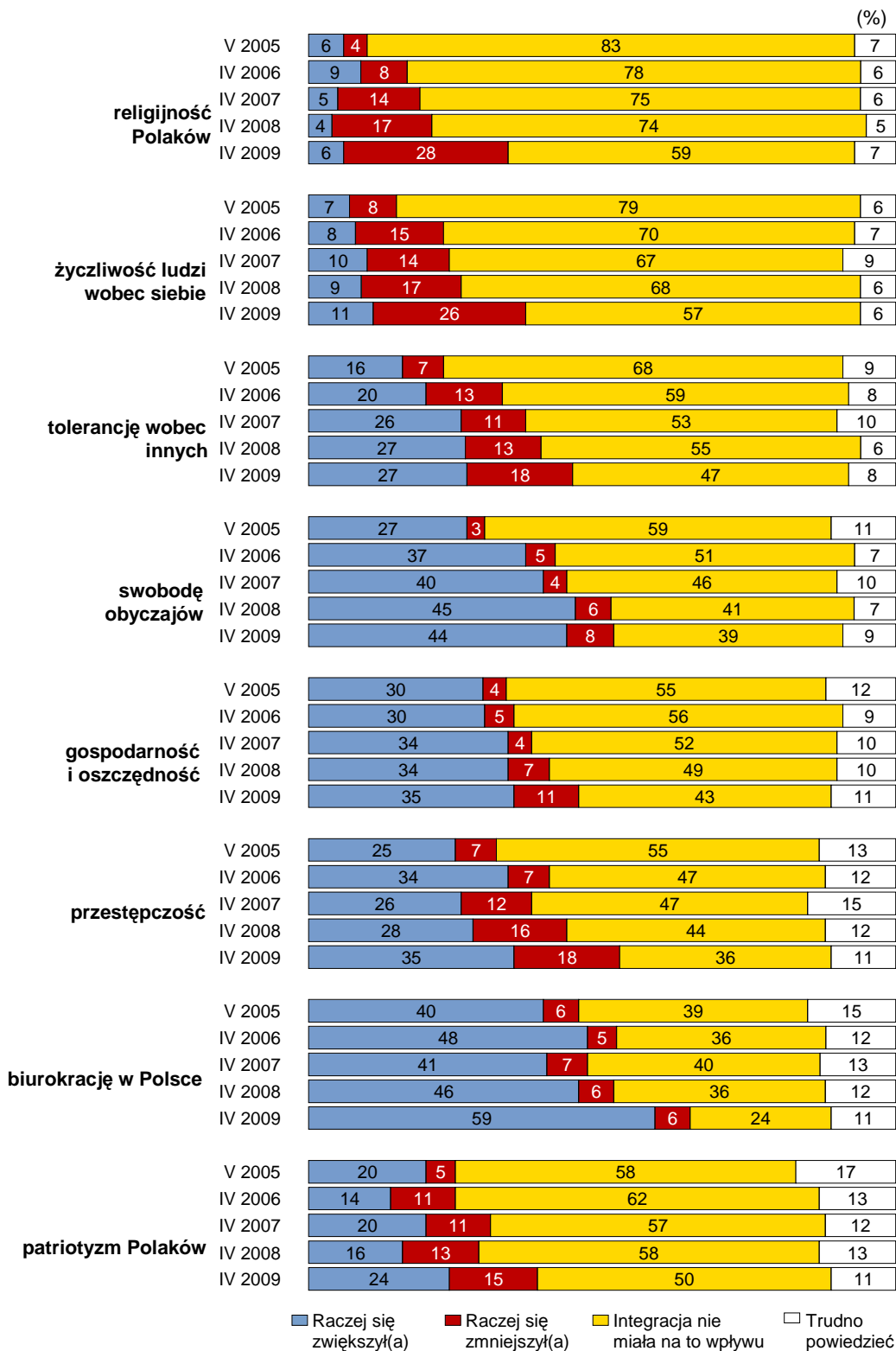
religijności (w 2005 roku stanowili oni 4% ogółu ankietowanych, obecnie – 28%). Z każdym rokiem coraz więcej osób zauważa też niekorzystne zmiany w funkcjonowaniu rodzin: od 2005 roku odsetek badanych konstatujących zmniejszenie trwałości polskich rodzin wzrósł dwukrotnie (z 17% do 34%). Członkostwo w UE, które w opinii coraz większej liczby osób stanowi zagrożenie dla zachowania takich wartości, jak: religijność czy przywiązanie do rodziny, raczej nie wpływa negatywnie na patriotyzm Polaków. Więcej osób uważa, że integracja przyczyniła się do jego zwiększenia (24%) niż zmniejszenia (15%).

Częstsze niż w poprzednich latach jest obecnie przekonanie, że członkostwo w Unii Europejskiej niekorzystnie wpłynęło na sferę stosunków międzyludzkich. Coraz wyraźniej przeważa opinia, że ludzie stali się dla siebie mniej (26%) niż bardziej życzliwi (11%). Choć więcej osób zauważa wzrost tolerancji wobec innych (27%) niż jej zmniejszenie (18%), przybyło opinii o zwiększeniu się nietolerancji. Mimo tych zmian nadal zdecydowanie przeważa opinia, że po wejściu Polski do Unii Europejskiej relacje między ludźmi się nie zmieniły.

Tak jak rok temu dość częsta jest opinia, że w wyniku integracji zwiększyła się w Polsce swoboda obyczajów (44%).

Najczęściej dostrzeganym negatywnym zjawiskiem związanym z przynależnością do Unii Europejskiej jest zwiększenie się biurokracji. Zauważa je już ponad połowa badanych (59% wobec 46% przed rokiem).

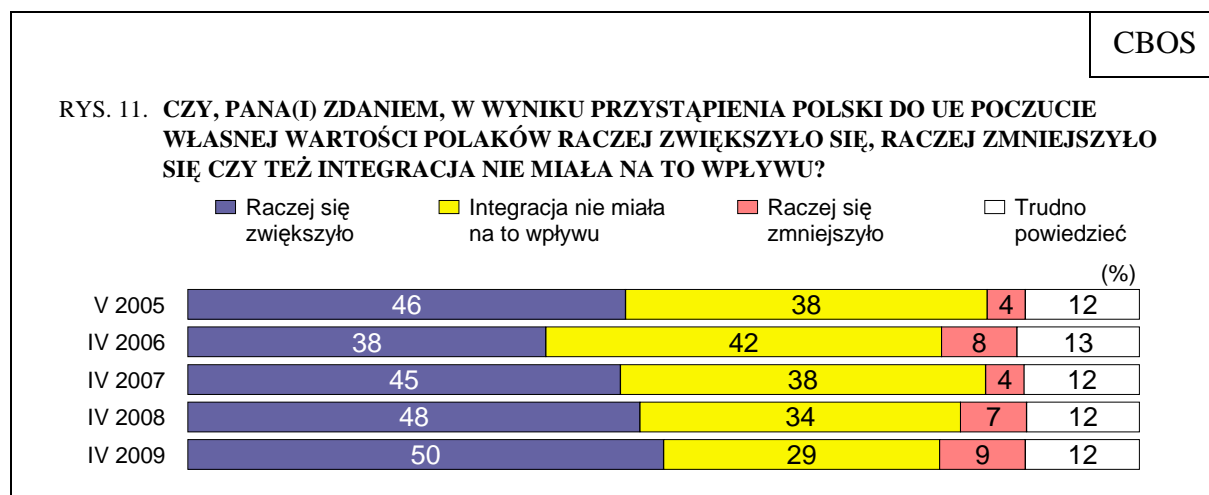
RYS. 10. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W WYNIKU PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UE RACZEJ ZWIĘKSZYŁ(A) SIĘ, RACZEJ ZMNIJSZYŁ(A) SIĘ CZY TEŻ INTEGRACJA NIE MIAŁA WPLYWU NA:

POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI POLAKÓW PO PRZYSTĄPIENIU DO UE

Jak wynika z naszych badań², w ostatnich latach Polacy zaczynają pozbywać się kompleksów i porównując się z mieszkańcami Europy Zachodniej dostrzegają nie tylko swoje słabości, ale coraz częściej także swoje mocne strony. Zaczynają lubić samych siebie i coraz lepiej się oceniają. Do wzrostu poczucia własnej wartości w niemałym stopniu przyczynił się sukces, jakim okazało się wejście Polski do Unii Europejskiej.

Już po rocznej obecności naszego kraju w Unii znaczna grupa badanych oceniała, że integracja wpłynęła na poprawę samooceny Polaków. Obecnie opinię taką wyraża co drugi ankietowany.

OCENY SKUTKÓW INTEGRACJI A POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UE

Skutki członkostwa Polski w Unii Europejskiej w zróżnicowanym stopniu wpływają na utrzymywanie się społecznego poparcia dla integracji. Jak wynika z analizy korelacji między nastawieniem do członkostwa w UE a oceną jego efektów, stosunek do integracji łączy się głównie z postrzeganiem jej znaczenia dla polskiej gospodarki oraz dla sytuacji Polski na arenie międzynarodowej.

Akceptacja przynależności Polski do UE wiąże się zatem przede wszystkim z przekonaniem o jej korzystnym wpływie na stan polskiej gospodarki. Poparcie dla integracji

² Por. komunikat CBOS „Zmiany wizerunku Polaka i Europejczyka po trzech latach członkostwa Polski w UE”, lipiec 2007.

w wyraźny sposób łączy się z dostrzeganiem jej pozytywnych skutków dla funkcjonowania przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych. Pozytywne nastawienie do członkostwa w dużym stopniu kształtuje także przeświadczenie, że przyczyniło się ono do poprawy materialnych warunków życia Polaków.

Poparcie dla integracji wpływa także w znacznym stopniu z przekonania, że dzięki obecności w UE poprawiła się sytuacja Polski w świecie: przede wszystkim wzrosła pozycja naszego kraju w Europie i – co ma nieco mniejsze znaczenie – zwiększyło się bezpieczeństwo Polski na arenie międzynarodowej.

Na stosunek do obecności Polski w UE oddziałuje także postrzeganie cywilizacyjno-kulturowych skutków akcesji. Spośród nich największe znaczenie dla popierania integracji ma dostrzeganie jej korzystnego oddziaływania na środowisko naturalne w Polsce, a w dalszej kolejności – na stan dróg i infrastruktury oraz poziom wiedzy i wykształcenia Polaków.

Tabela 8

Związek między poparciem dla członkostwa Polski w UE a ocenami jego skutków w poszczególnych dziedzinach	
	Wartość współczynnika Tau Kendalla*
Korzystny wpływ na stan polskiej gospodarki	0,44
Korzystny wpływ na pozycję Polski w Europie	0,33
Korzystny wpływ na materialne warunki życia Polaków	0,33
Korzystny wpływ na funkcjonowanie indywidualnych gospodarstw rolnych	0,33
Korzystny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw prywatnych	0,32
Korzystny wpływ na stan środowiska naturalnego	0,29
Zwiększenie się poczucia własnej wartości Polaków	0,26
Zwiększenie się bezpieczeństwa Polski na arenie międzynarodowej	0,24
Korzystny wpływ na stan wiedzy i poziom wykształcenia	0,23
Korzystny wpływ na stan dróg i infrastruktury	0,23
Korzystny wpływ na przestrzeganie prawa w Polsce	0,20
Zmniejszenie się przestępczości	0,18
Zmniejszenie się bezrobocia w Polsce	0,17
Zwiększenie się gospodarności i oszczędności	0,15
Zwiększenie się tolerancji wobec innych	0,14
Zwiększenie się liczby Polaków podejmujących pracę za granicą	0,13
Zwiększenie się patriotyzmu Polaków	0,13
Zwiększenie się swobody obyczajów	0,12
Korzystny wpływ na trwałość polskiej rodziny	0,11
Zwiększenie się życzliwości ludzi wobec siebie	0,07
Zwiększenie się religijności Polaków	0,06
Zmniejszenie się biurokracji w Polsce	0,03

* Na ciemnoszarym tle zaznaczono korelacje nieistotne statystycznie, na jasnoszarym – korelacje istotne na poziomie 0,05. Pozostałe korelacje istotne na poziomie 0,01

Dość wysoko w hierarchii czynników sprzyjających akceptacji członkostwa w Unii Europejskiej lokuje się również dostrzegana poprawa samooceny Polaków będąca następstwem integracji.

Stosunek do obecności Polski w UE tylko w znikomym stopniu wiąże się z postrzeganiem towarzyszących akcesji zmian, zachodzących w sferze wartości, obyczajów i stosunków międzyludzkich.

Po blisko pięciu latach od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej utrzymuje się wysokie społeczne poparcie dla członkostwa we Wspólnocie i zadowolenie Polaków z jego efektów. Skutki integracji nie są już jednak oceniane tak jednoznacznie pozytywnie jak jeszcze rok temu. Światowy kryzys finansowy i gospodarczy, który pociągnął za sobą spowolnienie w gospodarce i wzrost bezrobocia w Polsce, wpłynął także na postrzeganie skutków akcesji. W ciągu ostatniego roku znacząco pogorszyły się opinie o społeczno-ekonomicznych rezultatach obecności w UE. Gorsze są także oceny niektórych cywilizacyjno-kulturowych następstw członkostwa. Z każdym rokiem coraz więcej osób dostrzega niekorzystne skutki integracji dla trwałości polskich rodzin, religijności, stosunków międzyludzkich. Nie maleje natomiast przekonanie o politycznych korzyściach z członkostwa: poprawie pozycji Polski w Europie i zwiększeniu bezpieczeństwa naszego kraju w świecie.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem temu przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		85	9	6	1094
Płeć	Mężczyźni	88	9	3	514
	Kobiety	82	9	8	580
Wiek	18-24 lata	89	8	3	156
	25-34	90	6	4	209
	35-44	85	9	6	175
	45-54	90	7	3	189
	55-64	84	12	4	178
	65 lat i więcej	71	14	15	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	79	13	8	410
	Miasto do 20 tys.	78	14	8	147
	20-100 tys.	88	7	6	214
	101-500 tys.	90	5	4	181
	501 tys. i więcej mieszk.	97	3		142
Wykształcenie	Podstawowe	73	15	12	279
	Zasadnicze zawodowe	85	9	6	273
	Średnie	89	8	4	379
	Wyższe	97	3	1	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	98	1	1	96
	Średni personel, technicy	98	2		41
	Pracownicy adm.-biurowi	91	6	3	68
	Pracownicy usług	83	10	6	67
	Robotnicy wykwalifikowani	89	6	5	143
	Robotnicy niewykwalifik.	90	8	2	47
	Rolnicy	73	16	11	58
	Pracujący na własny rach.	94	3	2	37
Bierni zawodowo	Renciści	76	12	12	75
	Emeryci	76	14	10	230
	Uczniowie i studenci	89	7	4	93
	Bezrobotni	88	10	2	66
	Gospodynie domowe i inni	79	16	5	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	94	4	2	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	87	9	4	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	93	4	3	248
	prywatnym gosp. rolnym	74	17	8	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	77	17	6	228
	501-750	81	11	8	189
	751-1000	87	7	6	181
	1001-1500	89	8	4	166
	Powyżej 1500 zł	97	1	1	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	74	16	10	194
	Średnie	82	10	7	483
	Dobre	93	5	3	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	19	9	68
	Raz w tygodniu	84	10	6	507
	1-2 razy w miesiącu	88	8	4	205
	Kilka razy w roku	86	9	5	217
	W ogóle nie uczestniczy	88	3	8	97
Poglądy polityczne	Lewica	93	5	2	147
	Centrum	91	5	4	383
	Prawica	85	13	2	354
	Trudno powiedzieć	68	14	18	211

Tabela 2

		Wejście Polski do UE przynosi Polsce:				Liczba osób
		więcej korzyści niż strat	tyle samo strat, co korzyści	więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		65	16	13	6	1093
Płeć	Mężczyźni	71	14	13	2	514
	Kobiety	60	18	13	10	578
Wiek	18-24 lata	77	14	6	2	156
	25-34	73	13	9	4	209
	35-44	66	13	16	4	175
	45-54	64	19	13	4	188
	55-64	61	17	17	5	178
	65 lat i więcej	49	18	18	15	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	57	20	17	5	410
	Miasto do 20 tys.	62	18	14	7	147
	20-100 tys.	65	15	12	8	212
	101-500 tys.	73	10	9	8	181
	501 tys. i więcej mieszk.	81	10	8	1	142
Wykształcenie	Podstawowe	49	20	19	13	279
	Zasadnicze zawodowe	64	18	14	4	271
	Średnie	70	15	11	4	379
	Wyższe	83	7	9	2	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	87	7	5	1	96
	Średni personel, technicy	84	11	6		41
	Pracownicy adm.-biurowi	76	10	8	7	68
	Pracownicy usług	71	16	12	2	67
	Robotnicy wykwalifikowani	70	15	9	5	143
	Robotnicy niewykwalifik.	70	12	18		47
	Rolnicy	39	34	21	6	58
	Pracujący na własny rach.	75	10	13	3	37
Bierni zawodowo	Renciści	42	24	21	13	73
	Emeryci	54	19	15	12	230
	Uczniowie i studenci	80	10	6	4	93
	Bezrobotni	59	20	21	1	66
	Gospodynie domowe i inni	59	14	21	7	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	79	12	5	3	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	71	17	10	2	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	78	10	10	2	248
	prywatnym gosp. rolnym	42	32	22	4	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	50	24	21	5	228
	501-750	65	14	15	6	189
	751-1000	66	15	12	6	181
	1001-1500	72	11	10	7	166
	Powyżej 1500 zł	88	4	7	2	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	49	20	22	9	194
	Średnie	60	20	14	7	481
	Dobre	79	9	8	4	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	19	20	9	68
	Raz w tygodniu	61	19	14	6	505
	1-2 razy w miesiącu	71	12	11	6	205
	Kilka razy w roku	66	15	14	5	217
	W ogóle nie uczestniczy	82	6	9	3	97
Poglądy polityczne	Lewica	76	14	6	4	147
	Centrum	67	18	12	4	381
	Prawica	70	13	15	3	354
	Trudno powiedzieć	45	20	18	17	211

Tabela 3

		Wejście Polski do UE mnie osobiście przynosi:				Liczba osób
		więcej korzyści niż strat	tyle samo strat, co korzyści	więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		44	34	14	8	1090
Płeć	Mężczyźni	49	34	11	6	513
	Kobiety	39	34	16	10	577
Wiek	18-24 lata	58	26	9	6	155
	25-34	53	34	9	5	209
	35-44	50	29	16	5	174
	45-54	43	39	14	4	189
	55-64	39	36	18	8	177
	65 lat i więcej	23	39	18	20	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	38	37	16	9	407
	Miasto do 20 tys.	37	37	18	8	147
	20-100 tys.	43	34	14	8	213
	101-500 tys.	60	22	11	7	181
	501 tys. i więcej mieszk.	49	39	6	6	142
Wykształcenie	Podstawowe	30	34	21	16	278
	Zasadnicze zawodowe	45	32	16	7	271
	Średnie	47	38	10	5	379
	Wyższe	60	30	6	3	162
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	32	4	2	96
	Średni personel, technicy	51	44	2	2	41
	Pracownicy adm.-biurowi	49	38	8	5	68
	Pracownicy usług	45	37	13	6	67
	Robotnicy wykwalifikowani	50	32	13	5	142
	Robotnicy niewykwalifik.	43	32	14	10	47
	Rolnicy	29	34	32	5	58
	Pracujący na własny rach.	63	29	8		36
Bierni zawodowo	Renciści	21	44	20	16	75
	Emeryci	29	36	17	17	229
	Uczniowie i studenci	63	23	5	9	93
	Bezrobotni	42	34	21	3	66
	Gospodynie domowe i inni	53	29	17	2	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	55	32	9	5	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	57	31	10	1	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	35	9	3	246
	prywatnym gosp. rolnym	30	33	33	4	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	35	36	21	8	228
	501-750	34	42	13	10	186
	751-1000	44	35	14	6	181
	1001-1500	54	28	13	5	166
	Powyżej 1500 zł	64	29	3	4	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	37	25	10	193
	Średnie	37	37	16	10	483
	Dobre	60	29	6	4	414
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	29	39	24	8	68
	Raz w tygodniu	42	35	14	9	505
	1-2 razy w miesiącu	47	32	13	8	203
	Kilka razy w roku	48	33	13	7	217
	W ogóle nie uczestniczy	52	32	10	6	97
Poglądy polityczne	Lewica	51	34	9	6	147
	Centrum	48	37	11	5	381
	Prawica	46	33	16	5	352
	Trudno powiedzieć	30	31	19	21	210

Tabela 4

		Na przystąpieniu Polski do UE:				Liczba osób
		więcej zyskuje Polska niż dawni członkowie UE	tyle samo zyskuje Polska, co państwa UE	więcej zyskują dawni członkowie UE niż Polska	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		33	24	29	14	1091
Płeć	Mężczyźni	41	21	30	9	513
	Kobiety	27	27	28	18	578
Wiek	18-24 lata	46	25	18	11	156
	25-34	39	25	25	11	209
	35-44	33	27	28	12	175
	45-54	35	27	30	8	186
	55-64	25	21	38	16	178
	65 lat i więcej	25	18	34	23	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	25	35	14	410
	Miasto do 20 tys.	29	23	30	18	147
	20-100 tys.	35	22	30	13	211
	101-500 tys.	42	23	20	15	181
	501 tys. i więcej mieszk.	47	24	20	9	142
Wykształcenie	Podstawowe	26	22	31	22	278
	Zasadnicze zawodowe	29	25	35	11	271
	Średnie	36	25	28	12	379
	Wyższe	49	24	20	8	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	32	17	9	96
	Średni personel, technicy	50	14	24	12	41
	Pracownicy adm.-biurowi	46	22	18	14	68
	Pracownicy usług	31	23	34	12	67
	Robotnicy wykwalifikowani	35	24	28	13	143
	Robotnicy niewykwalifik.	31	19	35	16	47
	Rolnicy	17	43	31	8	58
Pracujący na własny rach.	54	24	20	2	37	
Bierni zawodowo	Renciści	23	14	35	28	73
	Emeryci	23	18	40	19	230
	Uczniowie i studenci	51	24	11	14	93
	Bezrobotni	34	24	38	4	64
	Gospodynie domowe i inni	23	40	29	9	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	25	23	14	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	40	22	30	8	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	24	24	9	248
	prywatnym gosp. rolnym	22	42	29	7	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	21	41	9	228
	501-750	30	25	30	15	189
	751-1000	30	23	34	13	181
	1001-1500	39	19	26	16	166
	Powyżej 1500 zł	53	23	13	10	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	25	20	36	20	193
	Średnie	26	25	34	15	481
	Dobre	46	25	20	9	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	14	35	18	68
	Raz w tygodniu	29	25	31	14	505
	1-2 razy w miesiącu	33	28	25	14	205
	Kilka razy w roku	40	20	28	12	216
	W ogóle nie uczestniczy	40	26	23	10	96
Poglądy polityczne	Lewica	36	24	30	10	147
	Centrum	34	28	29	9	381
	Prawica	40	21	31	8	354
	Trudno powiedzieć	20	21	25	34	209

Tabela 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na stan polskiej gospodarki ?				Liczba osób
		Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		67	16	7	10	1093
Płeć	Mężczyźni	73	15	6	6	513
	Kobiety	61	17	8	14	580
Wiek	18-24 lata	71	12	9	8	156
	25-34	78	11	4	6	209
	35-44	68	16	6	10	175
	45-54	64	18	8	10	189
	55-64	67	18	7	7	177
	65 lat i więcej	52	20	9	19	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	56	20	9	15	410
	Miasto do 20 tys.	68	19	5	9	147
	20-100 tys.	67	17	7	9	214
	101-500 tys.	74	13	6	7	181
	501 tys. i więcej mieszk.	89	5	4	2	141
Wykształcenie	Podstawowe	49	22	9	20	279
	Zasadnicze zawodowe	65	20	5	10	273
	Średnie	70	13	9	8	378
	Wyższe	91	7	1	1	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	95	4	1		96
	Średni personel, technicy	78	5	12	4	41
	Pracownicy adm.-biurowi	77	13	7	3	68
	Pracownicy usług	70	13	5	13	67
	Robotnicy wykwalifikowani	69	15	6	9	143
	Robotnicy niewykwalifik.	67	15	8	10	47
	Rolnicy	38	38	2	21	58
Pracujący na własny rach.	76	8	10	6	37	
Bierni zawodowo	Renciści	46	27	12	15	75
	Emeryci	57	17	9	17	229
	Uczniowie i studenci	75	12	7	6	93
	Bezrobotni	67	21	6	6	66
	Gospodynie domowe i inni	66	18	6	10	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	78	13	6	3	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	71	14	5	10	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	78	9	6	7	248
	prywatnym gosp. rolnym	43	35		22	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	56	24	10	10	228
	501-750	64	14	8	14	189
	751-1000	67	14	8	11	181
	1001-1500	77	10	6	7	165
	Powyżej 1500 zł	89	7	3	1	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	26	6	14	194
	Średnie	61	18	8	13	483
	Dobre	79	9	7	5	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	24	7	15	68
	Raz w tygodniu	65	15	8	12	507
	1-2 razy w miesiącu	69	18	6	8	205
	Kilka razy w roku	67	16	7	9	217
	W ogóle nie uczestniczy	78	12	6	4	96
Poglądy polityczne	Lewica	77	11	7	5	147
	Centrum	76	12	6	6	382
	Prawica	70	19	7	5	354
	Trudno powiedzieć	39	22	9	30	211

Tabela 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na funkcjonowanie indywidualnych gospodarstw rolnych w Polsce?				Liczba osób
		Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		65	18	5	12	1092
Płeć	Mężczyźni	70	17	5	8	513
	Kobiety	61	20	4	16	579
Wiek	18-24 lata	72	12	4	12	156
	25-34	65	15	5	15	209
	35-44	66	18	6	11	174
	45-54	68	20	3	10	189
	55-64	63	22	5	10	178
	65 lat i więcej	57	23	4	16	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	24	5	10	410
	Miasto do 20 tys.	66	20	4	10	147
	20-100 tys.	62	17	7	14	212
	101-500 tys.	68	14	5	13	181
	501 tys. i więcej mieszk.	77	7	1	16	142
Wykształcenie	Podstawowe	56	26	5	12	277
	Zasadnicze zawodowe	64	20	5	11	273
	Średnie	68	13	5	14	379
	Wyższe	73	14	3	10	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	77	11	1	11	96
	Średni personel, technicy	66	10	2	21	41
	Pracownicy adm.-biurowi	77	10	4	9	68
	Pracownicy usług	73	12	8	7	67
	Robotnicy wykwalifikowani	62	20	5	13	143
	Robotnicy niewykwalifik.	60	18	2	19	47
	Rolnicy	44	43	5	8	58
Pracujący na własny rach.	83	10	4	3	37	
Bierni zawodowo	Renciści	56	27	5	13	75
	Emeryci	58	21	5	16	229
	Uczniowie i studenci	70	15	4	12	93
	Bezrobotni	69	16	9	7	65
	Gospodynie domowe i inni	63	18	6	13	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	78	10	3	9	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	17	10	7	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	70	14	3	13	248
	prywatnym gosp. rolnym	44	44	6	7	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	60	23	7	11	228
	501-750	61	18	5	16	188
	751-1000	70	17	3	11	181
	1001-1500	67	18	3	13	166
	Powyżej 1500 zł	81	7	5	7	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	28	5	13	192
	Średnie	62	19	6	13	483
	Dobre	73	13	3	11	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	35	3	16	68
	Raz w tygodniu	65	18	5	12	506
	1-2 razy w miesiącu	66	17	7	9	204
	Kilka razy w roku	66	18	2	14	217
	W ogóle nie uczestniczy	73	11	4	12	97
Poglądy polityczne	Lewica	72	16	3	10	147
	Centrum	69	14	5	12	382
	Prawica	68	20	5	7	353
	Trudno powiedzieć	47	25	6	22	211

Tabela 7

		Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorstw prywatnych?				Liczba osób
		Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		58	13	8	21	1094
Płeć	Mężczyźni	63	14	9	14	514
	Kobiety	53	12	7	28	580
Wiek	18-24 lata	63	10	11	16	156
	25-34	68	11	7	13	209
	35-44	61	11	9	18	175
	45-54	57	16	9	18	189
	55-64	52	15	5	28	178
	65 lat i więcej	44	15	6	35	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	15	8	26	410
	Miasto do 20 tys.	56	15	7	22	147
	20-100 tys.	56	13	9	21	214
	101-500 tys.	67	12	6	15	181
	501 tys. i więcej mieszk.	71	6	9	14	142
Wykształcenie	Podstawowe	40	18	8	34	279
	Zasadnicze zawodowe	56	15	8	21	273
	Średnie	63	9	10	17	379
	Wyższe	77	8	3	12	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	11	3	12	96
	Średni personel, technicy	64	4	8	25	41
	Pracownicy adm.-biurowi	60	13	15	12	68
	Pracownicy usług	62	3	13	22	67
	Robotnicy wykwalifikowani	64	13	7	16	143
	Robotnicy niewykwalifik.	66	12	9	13	47
	Rolnicy	34	25	11	30	58
	Pracujący na własny rach.	84	11		6	37
Bierni zawodowo	Renciści	46	14	9	31	75
	Emeryci	45	14	5	36	230
	Uczniowie i studenci	68	10	9	14	93
	Bezrobotni	61	14	18	7	66
	Gospodynie domowe i inni	53	20	3	24	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	65	11	7	18	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	68	11	9	12	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	69	9	8	14	248
	prywatnym gosp. rolnym	40	22	7	32	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	48	17	10	25	228
	501-750	49	12	8	31	189
	751-1000	65	11	8	16	181
	1001-1500	60	11	8	21	166
	Powyżej 1500 zł	81	9	3	8	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	18	10	30	194
	Średnie	53	13	9	25	483
	Dobre	70	11	6	13	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	23	7	38	68
	Raz w tygodniu	59	11	6	24	507
	1-2 razy w miesiącu	57	16	10	17	205
	Kilka razy w roku	59	15	7	19	217
	W ogóle nie uczestniczy	67	8	12	13	97
Poglądy polityczne	Lewica	66	14	7	14	147
	Centrum	64	10	8	18	383
	Prawica	61	14	8	17	354
	Trudno powiedzieć	35	16	9	40	211

Tabela 8

		Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na trwałość polskiej rodziny ?				Liczba osób
		Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	34	36	13	1094
Płeć	Mężczyźni	20	31	37	11	514
	Kobiety	15	36	35	15	580
Wiek	18-24 lata	25	25	39	11	156
	25-34	23	29	38	10	209
	35-44	14	42	32	12	175
	45-54	13	35	39	12	189
	55-64	19	38	30	13	178
	65 lat i więcej	10	33	37	20	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	31	33	17	410
	Miasto do 20 tys.	15	44	30	11	147
	20-100 tys.	16	35	35	14	214
	101-500 tys.	20	30	38	12	181
	501 tys. i więcej mieszk.	13	32	49	6	142
Wykształcenie	Podstawowe	14	29	34	23	279
	Zasadnicze zawodowe	18	35	33	13	273
	Średnie	18	34	39	9	379
	Wyższe	20	37	38	6	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	33	39	12	96
	Średni personel, technicy	13	48	28	12	41
	Pracownicy adm.-biurowi	20	33	44	3	68
	Pracownicy usług	22	30	33	15	67
	Robotnicy wykwalifikowani	21	31	39	9	143
	Robotnicy niewykwalifik.	22	31	35	12	47
	Rolnicy	17	52	14	17	58
Pracujący na własny rach.	21	27	42	10	37	
Bierni zawodowo	Renciści	16	28	35	21	75
	Emeryci	11	35	35	19	230
	Uczniowie i studenci	25	27	37	11	93
	Bezrobotni	17	33	39	11	66
	Gospodynie domowe i inni	14	38	39	8	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	13	41	35	11	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	33	32	6	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	25	41	12	248
	prywatnym gosp. rolnym	19	52	15	15	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	15	37	37	11	228
	501-750	12	30	41	17	189
	751-1000	16	35	38	10	181
	1001-1500	15	42	28	15	166
	Powyżej 1500 zł	24	28	43	5	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	35	36	16	194
	Średnie	14	36	37	14	483
	Dobre	24	31	35	10	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	42	34	14	68
	Raz w tygodniu	18	38	32	13	507
	1-2 razy w miesiącu	20	32	36	13	205
	Kilka razy w roku	17	27	41	15	217
	W ogóle nie uczestniczy	16	26	50	8	97
Poglądy polityczne	Lewica	19	30	39	13	147
	Centrum	20	36	33	11	383
	Prawica	17	39	39	6	354
	Trudno powiedzieć	12	24	33	30	211

Tabela 9

		Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na pozycję Polski w Europie ?				Liczba osób
		Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		74	7	8	11	1094
Płeć	Mężczyźni	79	6	10	5	514
	Kobiety	70	7	7	16	580
Wiek	18-24 lata	81	4	8	7	156
	25-34	81	4	7	8	209
	35-44	75	8	9	8	175
	45-54	70	9	9	13	189
	55-64	73	5	9	13	178
	65 lat i więcej	64	11	7	17	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	71	6	7	15	410
	Miasto do 20 tys.	72	10	7	11	147
	20-100 tys.	71	9	8	11	214
	101-500 tys.	80	5	7	8	180
	501 tys. i więcej mieszk.	79	5	13	3	142
Wykształcenie	Podstawowe	63	10	7	21	279
	Zasadnicze zawodowe	73	8	9	11	273
	Średnie	78	6	8	8	379
	Wyższe	85	3	10	3	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	2	10	2	96
	Średni personel, technicy	72	9	9	10	41
	Pracownicy adm.-biurowi	87	1	6	6	68
	Pracownicy usług	76	4	7	14	67
	Robotnicy wykwalifikowani	80	9	4	7	143
	Robotnicy niewykwalifik.	79	4	11	7	47
	Rolnicy	65	5	7	22	58
	Pracujący na własny rach.	85	5	8	2	37
Bierni zawodowo	Renciści	53	16	12	19	75
	Emeryci	67	8	9	16	229
	Uczniowie i studenci	78	3	8	11	93
	Bezrobotni	70	8	14	8	66
	Gospodynie domowe i inni	75	11	5	10	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	83	4	8	5	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	84	4	9	3	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	80	5	7	7	248
	prywatnym gosp. rolnym	70	2	5	23	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	65	11	11	12	228
	501-750	71	5	8	15	189
	751-1000	80	8	5	7	181
	1001-1500	77	7	5	10	166
	Powyżej 1500 zł	85	5	6	3	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	60	13	11	16	194
	Średnie	69	7	9	14	483
	Dobre	86	4	5	5	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	68	9	5	18	68
	Raz w tygodniu	75	6	8	12	506
	1-2 razy w miesiącu	77	7	6	10	205
	Kilka razy w roku	71	8	12	10	217
	W ogóle nie uczestniczy	75	6	9	10	97
Poglądy polityczne	Lewica	79	5	7	8	147
	Centrum	77	5	9	8	382
	Prawica	78	7	9	6	354
	Trudno powiedzieć	57	10	6	27	211

Tabela 10

		Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na sytuację w Pana(i) zakładzie pracy, gospodarstwie rolnym?				Liczba osób
		Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		36	11	36	17	823
Płeć	Mężczyźni	38	11	38	13	406
	Kobiety	34	11	34	21	417
Wiek	18-24 lata	29	8	46	18	109
	25-34	47	7	37	9	185
	35-44	38	9	39	14	158
	45-54	37	15	38	10	156
	55-64	32	11	35	22	122
	65 lat i więcej	23	21	17	39	93
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	14	35	17	322
	Miasto do 20 tys.	38	12	36	14	101
	20-100 tys.	38	8	36	18	143
	101-500 tys.	35	10	38	17	145
	501 tys. i więcej mieszk.	40	6	38	16	112
Wykształcenie	Podstawowe	25	20	30	25	180
	Zasadnicze zawodowe	38	12	29	21	214
	Średnie	35	8	45	13	288
	Wyższe	50	5	37	8	141
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	52	5	39	4	93
	Średni personel, technicy	32	7	49	12	40
	Pracownicy adm.-biurowi	48	5	43	4	64
	Pracownicy usług	32	2	55	11	65
	Robotnicy wykwalifikowani	43	8	37	12	136
	Robotnicy niewykwalifik.	35	6	45	14	44
	Rolnicy	41	33	14	12	58
	Pracujący na własny rach.	51	11	38		36
Bierni zawodowo	Renciści	28	12	25	35	44
	Emeryci	22	16	20	42	106
	Uczniowie i studenci	20	8	45	26	57
	Bezrobotni	26	16	38	20	39
	Gospodynie domowe i inni	25	25	34	16	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	7	46	7	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	9	39	8	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	45	5	43	7	248
	prywatnym gosp. rolnym	45	33	14	9	51
	Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	19	37	16
501-750		25	12	41	22	144
751-1000		36	9	45	10	130
1001-1500		45	10	30	15	116
Powyżej 1500 zł		48	4	36	12	100
Ocena własnych war. mater.	Złe	20	21	34	24	133
	Średnie	31	11	36	21	354
	Dobre	48	7	37	9	336
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	15	38	19	54
	Raz w tygodniu	35	11	36	18	365
	1-2 razy w miesiącu	39	10	34	17	165
	Kilka razy w roku	34	14	36	16	170
	W ogóle nie uczestniczy	46	7	38	9	69
Poglądy polityczne	Lewica	43	9	34	14	113
	Centrum	39	10	38	13	295
	Prawica	34	11	43	12	275
	Trudno powiedzieć	27	16	22	35	140

Tabela 11

		Czy, Pana(i) zdaniem, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej religijność Polaków raczej zwiększyła się, raczej zmniejszyła się czy też integracja nie miała na to wpływu?				Liczba osób
		Raczej zwiększyła się	Raczej zmniejszyła się	Integracja nie miała na to wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		6	28	59	7	1092
Płeć	Mężczyźni	6	29	61	5	514
	Kobiety	6	28	57	9	579
Wiek	18-24 lata	4	22	68	5	156
	25-34	5	25	63	7	209
	35-44	5	28	62	4	175
	45-54	7	32	56	5	189
	55-64	6	33	53	8	177
	65 lat i więcej	8	27	54	12	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	28	57	8	410
	Miasto do 20 tys.	5	35	55	5	147
	20-100 tys.	8	28	58	5	212
	101-500 tys.	5	20	65	10	181
	501 tys. i więcej mieszk.	1	30	65	5	142
Wykształcenie	Podstawowe	8	22	60	10	279
	Zasadnicze zawodowe	7	32	54	7	272
	Średnie	5	28	61	6	378
	Wyższe	3	30	64	3	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	30	64	4	96
	Średni personel, technicy	2	47	47	4	41
	Pracownicy adm.-biurowi	4	31	62	3	68
	Pracownicy usług	2	24	71	4	67
	Robotnicy wykwalifikowani	5	27	63	5	143
	Robotnicy niewykwalifik.	12	32	50	7	47
	Rolnicy	13	41	37	9	58
	Pracujący na własny rach.	9	26	65		37
Bierni zawodowo	Renciści	6	27	55	12	74
	Emeryci	7	31	51	12	229
	Uczniowie i studenci	5	15	75	6	93
	Bezrobotni	9	17	69	5	66
	Gospodynie domowe i inni	4	24	63	9	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	35	59	4	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	35	57	2	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	6	26	64	5	248
	prywatnym gosp. rolnym	15	39	37	8	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	7	23	63	7	228
	501-750	3	27	63	8	189
	751-1000	6	25	63	6	181
	1001-1500	6	35	54	5	166
	Powyżej 1500 zł	5	31	60	4	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	28	52	13	194
	Średnie	6	29	57	8	483
	Dobre	4	27	65	3	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	36	48	6	68
	Raz w tygodniu	6	31	56	7	505
	1-2 razy w miesiącu	7	26	59	8	205
	Kilka razy w roku	5	21	68	6	217
	W ogóle nie uczestniczy	4	27	65	5	97
Poglądy polityczne	Lewica	2	32	61	5	146
	Centrum	5	27	61	7	382
	Prawica	6	29	60	4	354
	Trudno powiedzieć	9	24	54	14	211

Tabela 12

		Czy, Pana(i) zdaniem, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej życzliwość ludzi wobec siebie raczej zwiększyła się, raczej zmniejszyła się czy też integracja nie miała na to wpływu?				Liczba osób
		Raczej zwiększyła się	Raczej zmniejszyła się	Integracja nie miała na to wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		11	26	57	7	1094
Płeć	Mężczyźni	10	26	58	6	514
	Kobiety	11	25	55	8	580
Wiek	18-24 lata	11	16	67	5	156
	25-34	9	16	69	6	209
	35-44	11	27	57	5	175
	45-54	9	33	52	6	189
	55-64	14	31	47	8	178
	65 lat i więcej	11	30	48	11	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	27	57	9	410
	Miasto do 20 tys.	11	29	53	8	147
	20-100 tys.	13	30	52	5	214
	101-500 tys.	11	22	62	6	181
	501 tys. i więcej mieszk.	15	18	62	5	142
Wykształcenie	Podstawowe	8	28	56	7	279
	Zasadnicze zawodowe	11	32	49	9	273
	Średnie	10	24	60	6	379
	Wyższe	16	15	63	6	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	16	63	6	96
	Średni personel, technicy	2	27	67	3	41
	Pracownicy adm.-biurowi	17	19	60	4	68
	Pracownicy usług	9	18	66	6	67
	Robotnicy wykwalifikowani	6	24	61	9	143
	Robotnicy niewykwalifik.	9	31	51	9	47
	Rolnicy	11	51	30	8	58
	Pracujący na własny rach.	16	26	58		37
Bierni zawodowo	Renciści	9	31	48	11	75
	Emeryci	12	30	48	10	230
	Uczniowie i studenci	12	14	70	4	93
	Bezrobotni	13	21	62	4	66
	Gospodynie domowe i inni	8	26	60	6	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	13	24	56	6	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	23	63	2	77
	sekt. prywat. poza rolnict.	11	19	64	7	248
	prywatnym gosp. rolnym	11	46	37	7	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	7	26	62	5	228
	501-750	9	24	60	7	189
	751-1000	9	26	58	7	181
	1001-1500	10	28	55	7	166
	Powyżej 1500 zł	18	19	57	6	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	35	50	7	194
	Średnie	12	27	54	8	483
	Dobre	11	20	63	6	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	24	53	2	68
	Raz w tygodniu	11	26	56	7	507
	1-2 razy w miesiącu	12	29	54	6	205
	Kilka razy w roku	8	23	61	8	217
	W ogóle nie uczestniczy	10	21	62	8	97
Poglądy polityczne	Lewica	9	27	54	10	147
	Centrum	10	24	60	6	383
	Prawica	12	26	59	4	354
	Trudno powiedzieć	11	27	50	12	211

Tabela 13

		Czy, Pana(i) zdaniem, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej bezrobocie w Polsce raczej zwiększyło się, raczej zmniejszyło się czy też integracja nie miała na to wpływu?				Liczba osób
		Raczej zwiększyło się	Raczej zmniejszyło się	Integracja nie miała na to wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		39	42	11	8	1093
Płeć	Mężczyźni	39	44	12	5	513
	Kobiety	39	41	10	10	580
Wiek	18-24 lata	36	47	10	6	156
	25-34	36	46	11	7	209
	35-44	32	52	11	6	175
	45-54	44	43	8	5	188
	55-64	41	36	17	6	178
	65 lat i więcej	45	30	9	16	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	33	12	7	410
	Miasto do 20 tys.	35	45	9	10	147
	20-100 tys.	42	39	12	6	214
	101-500 tys.	31	51	9	9	180
	501 tys. i więcej mieszk.	23	58	12	7	142
Wykształcenie	Podstawowe	49	30	9	12	279
	Zasadnicze zawodowe	47	36	11	7	272
	Średnie	31	49	14	6	379
	Wyższe	29	58	8	5	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	66	6	4	96
	Średni personel, technicy	29	61	8	2	41
	Pracownicy adm.-biurowi	29	51	12	8	68
	Pracownicy usług	29	47	16	8	67
	Robotnicy wykwalifikowani	44	38	12	7	142
	Robotnicy niewykwalifik.	39	45	10	7	47
	Rolnicy	54	29	11	6	58
	Pracujący na własny rach.	36	45	15	3	37
Bierni zawodowo	Renciści	57	28	12	4	75
	Emeryci	42	30	13	15	230
	Uczniowie i studenci	33	53	6	7	93
	Bezrobotni	45	38	14	3	66
	Gospodynie domowe i inni	40	45	10	5	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	51	13	4	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	35	13	4	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	30	52	11	7	247
	prywatnym gosp. rolnym	56	24	14	7	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	48	36	11	5	228
	501-750	42	35	11	12	189
	751-1000	39	44	11	6	181
	1001-1500	34	46	14	7	166
	Powyżej 1500 zł	25	59	10	7	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	30	15	12	193
	Średnie	44	38	10	8	483
	Dobre	32	52	11	5	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	34	13	9	68
	Raz w tygodniu	40	43	10	7	507
	1-2 razy w miesiącu	49	34	13	5	205
	Kilka razy w roku	31	48	13	9	216
	W ogóle nie uczestniczy	31	47	11	11	97
Poglądy polityczne	Lewica	32	48	14	5	147
	Centrum	37	45	12	7	383
	Prawica	40	47	9	4	354
	Trudno powiedzieć	47	25	12	16	210

Tabela 14

		Czy, Pana(i) zdaniem, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej poczucie własnej wartości Polaków raczej zwiększyło się, raczej zmniejszyło się czy też integracja nie miała na to wpływu?				Liczba osób
		Raczej zwiększyło się	Raczej zmniejszyło się	Integracja nie miała na to wpływu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		50	9	29	13	1093
Płeć	Mężczyźni	52	9	31	9	513
	Kobiety	47	9	28	16	580
Wiek	18-24 lata	45	9	39	6	156
	25-34	52	3	35	10	209
	35-44	57	8	28	7	175
	45-54	51	10	27	11	188
	55-64	52	10	24	14	178
	65 lat i więcej	40	12	22	26	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	8	35	15	410
	Miasto do 20 tys.	53	10	25	11	147
	20-100 tys.	50	12	25	14	214
	101-500 tys.	54	7	30	10	180
	501 tys. i więcej mieszk.	60	7	24	9	142
Wykształcenie	Podstawowe	39	10	29	21	279
	Zasadnicze zawodowe	48	7	31	14	272
	Średnie	51	9	30	10	379
	Wyższe	66	7	24	3	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	69	7	22	3	96
	Średni personel, technicy	46	5	33	16	41
	Pracownicy adm.-biurowi	60	11	24	5	68
	Pracownicy usług	47	8	36	9	67
	Robotnicy wykwalifikowani	48	7	35	9	142
	Robotnicy niewykwalifik.	49	14	25	12	47
	Rolnicy	39	10	33	18	58
	Pracujący na własny rach.	71	3	22	5	37
Bierni zawodowo	Renciści	33	9	33	24	75
	Emeryci	43	12	23	22	230
	Uczniowie i studenci	51	7	38	5	93
	Bezrobotni	48	6	37	9	66
	Gospodynie domowe i inni	56	8	23	12	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	57	9	27	8	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	4	20	9	77
	sekt. prywat. poza rolnict.	54	7	31	7	247
	prywatnym gosp. rolnym	37	9	38	16	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	9	39	11	228
	501-750	46	9	30	15	189
	751-1000	49	11	29	12	181
	1001-1500	48	12	29	11	166
	Powyżej 1500 zł	67	7	23	3	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	8	30	23	193
	Średnie	48	9	30	14	483
	Dobre	57	9	28	6	417
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	14	20	18	68
	Raz w tygodniu	49	8	29	13	507
	1-2 razy w miesiącu	50	9	31	11	205
	Kilka razy w roku	53	7	29	11	216
	W ogóle nie uczestniczy	47	11	31	11	97
Poglądy polityczne	Lewica	54	8	27	11	147
	Centrum	50	8	31	11	383
	Prawica	54	10	30	6	354
	Trudno powiedzieć	38	8	26	28	210